Kancelaria Prezesa
Rady Ministrów

Sekretarz Stanu
Wiceprzewodnicząca Komitetu do spraw Pożytku Publicznego
Adriana Porowska

DOB.WPKS.4513.1.2026
Warszawa, 03 września 2026 r.

Pani
Małgorzata Kidawa - Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Panią Senator Ewę Monikę Kaliszuk na 64. posiedzeniu Senatu RP XI kadencji w dniu 6 sierpnia 2026 r., w sprawie sygnałów od przedstawicieli organizacji pozarządowych dotyczących trudności w uzyskiwaniu informacji o programach, konkursach i projektach, z których mogą korzystać organizacje społeczne, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Organizacje pozarządowe, działające niezależnie od administracji publicznej i sektora prywatnego, odgrywają istotną rolę w funkcjonowaniu państwa, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i budowaniu kapitału społecznego. Do tej grupy należą m.in. fundacje, stowarzyszenia, ochotnicze straże pożarne, koła gospodyń wiejskich i inne podmioty wskazane w art. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (zwaną dalej „ustawą")[1]. W wielu obszarach – takich jak pomoc społeczna, edukacja, zdrowie, kultura, budowanie odporności społecznej czy ochrona środowiska – organizacje realizują zadania publiczne we współpracy z instytucjami państwa i samorządu.

Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego (zwany dalej „Przewodniczącym") pełni kluczową rolę w kontekście współpracy między administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, wymienionymi w ww. ustawie. Przewodniczący przygotowuje programy, które wspierają rozwój społeczeństwa obywatelskiego i koordynuje współpracę trzeciego sektora z administracją. Nadzoruje działalność pożytku publicznego oraz funkcjonowanie Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (zwanego dalej

[1] Dz. U. z 2025 r. poz. 1338 oraz z 2026 r. poz. 1040.

telefon: +48 22 694 75 83
spk@kprm.gov.pl/sekretariat_DOB@kprm.gov.pl
www.gov.pl/web/pozytek

Komitet do spraw Pożytku Publicznego
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

„NIW-CRSO")[2], który jest agencją wykonawczą odpowiedzialną za wdrażanie rządowych programów wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego przyjmowanych przez Radę Ministrów. Na stronie internetowej NIW-CRSO: https://niw.gov.pl/nasze-programy/ znajdują się informacje dotyczące poszczególnych programów wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i ich najbliższych edycji oraz terminów naborów wniosków. Niezależnie od programów wdrażanych przez NIW-CRSO, instytucje państwa i samorządu przyjmują programy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

W 2026 r. priorytetem współpracy Przewodniczącego z organizacjami pozarządowymi jest aktywne angażowanie organizacji pozarządowych, ruchów obywatelskich oraz środowisk lokalnych w działania na rzecz budowania i wzmacniania odporności społecznej oraz zapewnienie wsparcia dla podejmowanych przez nie wysiłków w tym zakresie. Realnym wyrazem tej współpracy są dwa projekty nowelizacji ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Dokumenty te zostały opracowane z myślą o realnych potrzebach organizacji pozarządowych, w odpowiedzi na postulaty zgłaszane przez przedstawicieli trzeciego sektora.

Pierwsza nowelizacja, tj. ustawa z dnia 19 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o grach hazardowych została ogłoszona 4 sierpnia br. w Dzienniku Ustaw RP (Dz. U. poz. 1040). Treść ustawy jest dostępna na stronie internetowej: https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2026/1040.

Ustawa wchodzi w życie 1 września 2026 roku. Jest bezpośrednią odpowiedzią na postulaty zgłaszane przez organizacje pozarządowe. Wprowadza szereg rozwiązań, które dotyczą różnych obszarów działalności pożytku publicznego i ułatwią działanie organizacji społeczeństwa obywatelskiego:

- **Ustawa podnosi o 100% limity małych grantów** w zakresie zlecania zadań publicznych o charakterze lokalnym lub regionalnym oraz powiększa ich udział w budżecie samorządu:
    - zwiększa maksymalną wartość małego grantu z 10 000 zł do 20 000 zł,
    - podwaja roczny limit środków przyznawanych przez samorządy dla jednej organizacji z 20 000 zł do 40 000 zł,
    - rozszerza próg budżetu samorządowego przeznaczanego na ten tryb z 20% do 30%.
- **W obszarze małych zleceń znosi obowiązek wykonania zadania w okresie nie dłuższym niż 90 dni.** Organizacje pozarządowe, które działają m.in. w obszarze edukacji, pomocy społecznej, kultury, sportu i ochrony zdrowia będą mogły lepiej dopasować projekty do potrzeb lokalnych społeczności.
- **Podnosi próg uproszczonej sprawozdawczości dla organizacji pożytku publicznego ze 100 000 zł do 200 000 zł.** To zmiana szczególnie ważna dla mniejszych organizacji – dzięki temu nie będą obciążane w taki sam sposób jak duże podmioty operujące wielomilionowymi budżetami.

[2] Ustawa z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz.U. z 2026 r. poz. 94).

- **Wprowadza możliwość wskazania rodzaju wkładu własnego – finansowego, rzeczowego lub osobowego**. Ta zmiana ułatwi dostęp do realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych – to szczególnie ważne dla mniejszych podmiotów, które nie zawsze mogą zabezpieczyć finansowe środki własne w wysokości wymaganej w postępowaniu konkursowym.
- Ustawa ustanawia **24 kwietnia Dniem Społeczeństwa Obywatelskiego**. Właśnie tego dnia – 24 kwietnia 2003 roku – uchwalono ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Dzień Społeczeństwa Obywatelskiego będzie świętem praw i wolności obywatelskich oraz okazją do popularyzacji roli sektora organizacji pozarządowych.
- **Wprowadza pierwszą w historii odznakę „Za Zasługi dla Społeczeństwa Obywatelskiego”,** która wyróżni społeczników, członków organizacji pozarządowych, wolontariuszki i wolontariuszy oraz obywateli RP za szczególne zasługi dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce i pracę na rzecz wspólnego dobra.

Podsumowując, ustawa ułatwia organizacjom pozarządowym realizację zadań publicznych i ogranicza formalności. Dzięki nowelizacji organizacje pozarządowe zyskają większe środki na szybkie i elastyczne wsparcie lokalnych inicjatyw. To realne wsparcie dla organizacji, które na co dzień budują społeczeństwo obywatelskie w Polsce.

Pierwsza nowelizacja to realne zmiany wprowadzane z myślą o organizacjach trzeciego sektora. Równolegle trwają prace nad drugą nowelizacją ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Druga nowelizacja ustawy jest szerokim projektem systemowym – stanowi pakiet konkretnych rozwiązań, opierających się na pracach Rady Działalności Pożytku Publicznego, zespołów eksperckich oraz doświadczeniach NIW-CRSO. Porządkuje zasady współpracy administracji publicznej z sektorem obywatelskim oraz wzmacnia przejrzystość i stabilność funkcjonowania organizacji pozarządowych.

Druga nowelizacja ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przewiduje konkretne zmiany systemowe:

- **Lepsza współpraca administracji z organizacjami pozarządowymi** – więcej podmiotów mogących zlecać zadania organizacjom, jaśniejsze programy współpracy, mniej zbędnych dokumentów, uporządkowane zasady pracy komisji konkursowych.
- **Nowe tryby zlecania zadań publicznych** – tryb negocjacyjny, regranting, partnerstwo publiczno-społeczne.
- **Organizacje Pożytku Publicznego i 1,5% PIT** – jaśniejsze zasady wydatkowania środków, uporządkowana sprawozdawczość, rozwiązania zwiększające przejrzystość i stabilność finansową OPP.
- **Bardziej proporcjonalne i przewidywalne zasady kontroli**, doprecyzowanie kompetencji organów nadzorczych.
- **Wprowadzenie definicji wolontariatu oraz wzmocnienie ochrony ubezpieczeniowej wolontariuszy.**

telefon: +48 22 694 75 83
spk@kprm.gov.pl/sekretariat_DOB@kprm.gov.pl
www.gov.pl/web/pozytek

Komitet do spraw Pożytku Publicznego
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Kancelaria Prezesa
Rady Ministrów

Projekt drugiej nowelizacji ustawy oczekuje na wpis do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

Dziękując Pani Senator za zapytanie dotyczące nowych form wsparcia organizacji pozarządowych, chciałabym podkreślić jak istotną rolę w państwie pełni trzeci sektor – realizuje działania społeczne, rozwija aktywność obywatelską, przyczynia się do wzmacniania tak ważnej dzisiaj odporności społecznej, a także buduje zaufanie społeczne i umacnia demokrację. Każdy głos i każda sugestia przedstawicieli środowisk organizacji społecznych jest dla nas cenną wskazówką. W kolejnych etapach działań będziemy analizować możliwości wdrożenia narzędzia informatycznego, które wsparłoby dalszy rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Z wyrazami szacunku

Adriana Porowska
Sekretarz Stanu
Wiceprzewodnicząca Komitetu do spraw Pożytku Publicznego

/dokument podpisany elektronicznie/

telefon: +48 22 694 75 83
spk@kprm.gov.pl/sekretariat_DOB@kprm.gov.pl
www.gov.pl/web/pozytek

Komitet do spraw Pożytku Publicznego
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa